بيلقچى بلەن
ئالتۇن بيلق
ھەققدە چوچەك

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بېلىقچى بىلەن ئالتۇن بېلىق ھەققىدە چۆچەك

مىللەتلەر نەشرىياتى
بېيجىن – 1957

بىر زاماندا كوك دېڭىزنىڭ ياقىسىدا،
ئۇزلىرىنىڭ پانا تاپقان كەپىسىدە
ياشايدىكەن قېرى بوۋاي موماي بىلەن،
بۇ، تورمۇشقا ئوتتۇز ئۈچ ژىل بولاي دېگەن.
ئورچۇغىدا ژىپ ئىگىرسە ئويدە موماي.
بېلىق ئوۋى قىلىدىكەن كۈندە بوۋاي.
بىر كۈن بوۋاي ئوز تورىنى ساپتۇسىغا،
ئەخلەت ـ چوۋا ئىلىنىپتۇ سالغان تورغا.
قايتا ساپتۇ ئۇ، تورىنى زور ئۈمىتتە،
سېسىق لاۋا ئىلىنىپتۇ ئاندىن بەتتەر.
سالغان ئىكەن ئۇ، تورىنى ئۈچىنچى رەت،
ئىلىنىپتۇ بىر تال بېلىق ئەمما ھەيۋەت،
ئانداق ـ مۇنداق بېلىق ئەمەس، ئالتۇن بېلىق.

يالۋۇرۇپتۇ شۇندا بېلىق تىلغا كىرىپ:
«رەھىم قىلىپ قويۇۋەتسەڭ بوۋاي مېنى،
مىرادىڭغا يەتكۈزەتتىم مەنمۇ سېنى،
نىمە خالىساڭ بېرەر ئىدىم ساڭا شۇنى».
ھودۇقۇپتۇ بۇ ئەھۋالنى كورۇپ بوۋاي،
كالۋالىشىپ تىللىرىمۇ سوز قىلالماي.
قىلىمىغۇ ئۇ، بېلىقچىلىق ئوتتۇز ئۈچ ژىل،
ئاڭلىمىغان پۇتۇلگەننى بېلىققا تىل.
بۇ بېلىقنى بوۋاي سۇغا قويۇپ بېرىپ،
بىر - ئىككى ئېغىز سوز قىلىپتۇ كوڭلى ئېرىپ:
«ھېچبىر نەرسەڭ كېرەك ئەمەس سېنىڭ ماڭا،
كوك دېڭىزدە ئەركىن ئۈزۈپ ئوينا يانا».
بېلىقچىغا رەخمەت ئېيتىپ ئالتۇن بېلىق.
خوشال بوپتۇ ماكانىغا يېنىپ بېرىپ.

ھەيران بولۇپ بوۋاي ئاستا ئۆيگە كەپتۇ،
بۇ ۋەقەنى مومىيغا بايان قىپتۇ:
«بىر ئاجايىپ بىلىق تۇتقان ئىدىم موماي،
باشقا ئەمەس، ئالتۇن بىلىق ئىكەن ئايھاي.
تووۋا! — دەيمەن، يالۋۇردى ئۇ، زىبان پۈتۈپ،
ئۆز ئەركىگە مەندىن تازا ئۈمىت كۈتۈپ.
«قىلىپ نالە» ئازات قىلغىن مېنى — دېدى،
خالىغانچە رازىم قىلاي سېنى — دېدى.
رەھىم كېلىپ قويۇپ بەردىم كۆك دېڭىزگە،
سورىمىدىم ھېچنەرسىمۇ ئۆزىمىزگە.
شۇندا موماي بوۋاينى بەك جىملەپتۇ،
ئېقىلسىز سەن، ھاڭۋاقتى ھەم ساراڭ دەپتۇ.
شۇنىڭدىنمۇ ئەپلەپ نەرسە ئالالماپسەن،
ھېچ بولمىسا، بىرەر تەڭنە سورالماپسەن.
ئېسىڭدىغۇ تەگلىمىزنىڭ چاك كەتكىنى،
تەڭنە بەرسۇن ۋەدىسىگە تۇرسا قېنى».

كەپتۇ بوۋاي كوك دېڭىزگە ئويلاپ - ئويلاپ،
دولقۇنلىنار ئىدى دېڭىز قىرغاق ياللاپ،
قىچقىرىپتۇ بېلىقنى ئۇ ، دەرگۇمانىدا،
ئالتۇن بېلىق چىقىپ كەپتۇ دەل شۇ ئاندا:
«سورا بوۋاي تارتىنماستىن»— دەپتۇ بېلىق.
دەپتۇ بوۋاي خىجىل بولۇپ، تازىم قىلىپ:
—ئەي شاھ بېلىق رەھىم قىلغىن، كەلدىم ساڭا،
موماي قۇرغۇر ئازاپ سالدى بۇگۇن ماڭا.
بىرەر يېڭى تەگنە ئۇڭا كېرەك ئىكەن،
راستىن بىزنىڭ تەگنىمىزمۇ يېرىق ئىكەن.
«قايغۇرمىغىن — دەپتۇ بېلىق — يانغىن بوۋا،
ئۇيۇڭلەردە يېڭى تەگنە بوپمۇ قالار».

ھېرىپ - ئېچىپ بوۋاي ئاستا ئۆيگە كەپتۇ.
ئۆيىدە بىر يېڭى تەكنە پەيدا بوپتۇ.
بىراق موماي يەنە قاغاپ بەرمەي ئارام:
«ھەي ئاخماقەي، ھەي ئالجىغان دىنتسىز ساراڭ،
شۇ تەكنىمۇ سورىغىنىڭ ھېرىپ ئاران؟!
ھېرىپ چاپسان تازىم قىلىپ ئۇ بېلىققا،
تۆزۈككىنە ئۆي سورىغىن ھېچ بولمىسا».

ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

كۆك دېڭىزگە يەنە بوۋاي بارغان ئىكەن،
دېڭىز سۈيى چايقىلىپ تۇرغان ئىكەن،
قىچقىرىپتۇ ئۇ بېلىقنى بوۋاي يەنە،
شۇئان بېلىق پەيدا بوپتۇ سۇيۈزىدە.
«سورا بوۋاي نېمە كېرەك يەنە ساڭا؟»
بوۋاي دەپتۇ تازىم بىلەن قاراپ ئاڭا:
«رەھىم قىلغىن ئەي شاھ بېلىق ئۆزەڭ ماڭا،
موماي ئاخماق بۇ بېشىمغا سالدى غوۋغا.
ئارام بەرمەي قويدى ماڭا قېرىغاندا،
بىر ياخشىراق ئۆي سورايدۇ كەلدىم ساڭا.
قايغۇرمىغىن — دەپتۇ بېلىق بار — ئۆيۈڭگە،
يېڭى ئۆيىمۇ بولۇپ قالار مومىيىڭغا».

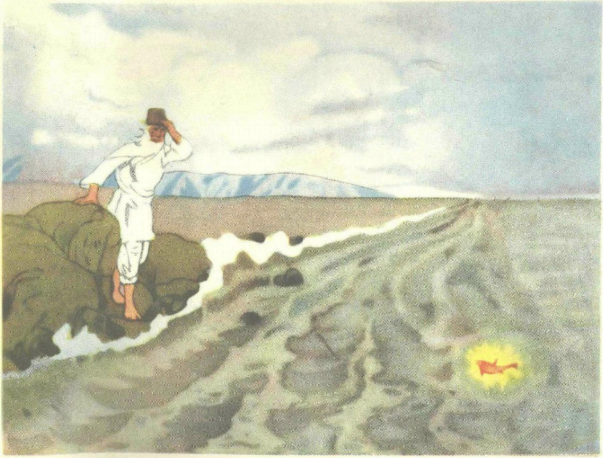

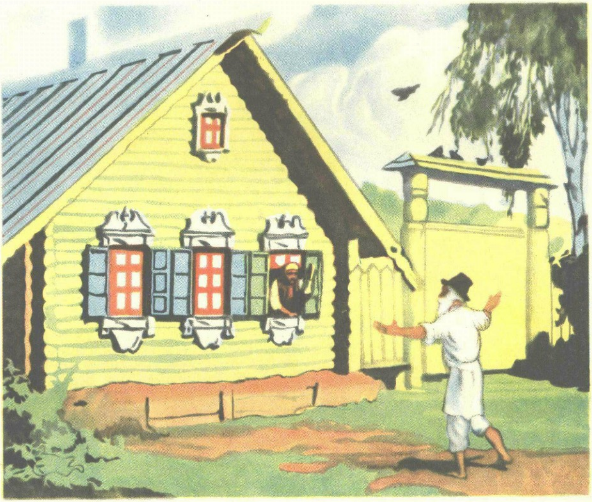

بوۋاي ئاستا ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەپتۇ،
براق بۇندا كەپىدىن ھېچ ئىز قالماپتۇ.
كەپە ئورنىدا پەيدا بوپتۇ ھەيۋەت بىنا،
نەقشلرى گوزەل ئىكەن خويمىغىنا.
دۇپ ياغاچلىق دەرۋازىسى زەپ ياراشقان،
ئۆيىنىڭ ئىچى جاھازغىمۇ خېلى توشقان.
ئۆي ئالدىدا ئولتۇرغىدەك موماي قاراپ،
كورۇش بىلەن بوۋايىنى ئۇ، كەتتى قاغاپ:
«ھەي جىن ئالغۇر، قېرى قاقۋاش، ئەقلسىز سەن.
بېرىپ مۇشۇ بىر ئۆيىنىلا سوراپ كەپسەن.
ئەمدى زادى ئاددىي خوتۇن بولالمايمەن،
ئېسىل زادە ئايىملىقنى مەن خالايمەن».

www.uyghurkitap.com

يەنە بوۋاي كوك دېڭىزگە بارغان ئېكەن،
دېڭىز سۇيى كوۋۇكلىشىپ تۇرغان ئېكەن.
قىچقىرىپتۇ سۇغا قاراپ بوۋاي يەنە،
ئالتۇن بېلىق پەيدا بوپتۇ شۇ ئاندىلا.
«سورا بوۋاي نىمە كېرەك يەنە ساڭا؟»
بوۋاي دەپتۇ تازىم بىلەن قاراپ ئاڭا:
«رەھىم قىلغىن ئەي شاھ بېلىق ئارتتى دەردىم،
ۋالاقتەككۇر ئاچكوز موماي ئاشتى ھەددىدىن.
سالدى جاپا بولدى ئەمدى كۇنۇم قىيىن.
ئاددىي خوتۇن بولماسمىش ئۇ، بۇندىن كېيىن.
خالارمىش ئۇ، خان ئايىملىق مەرتىۋىنى».
ئالتۇن بېلىق ماقۇل كورۇپ تەلىۋىنى:
«بوپتۇ — دەپتۇ — كېتىۋەرگىن ئوز يولۇڭغا،
دېگىنىنى بېرەي يەنە خوتۇنۇڭغا».

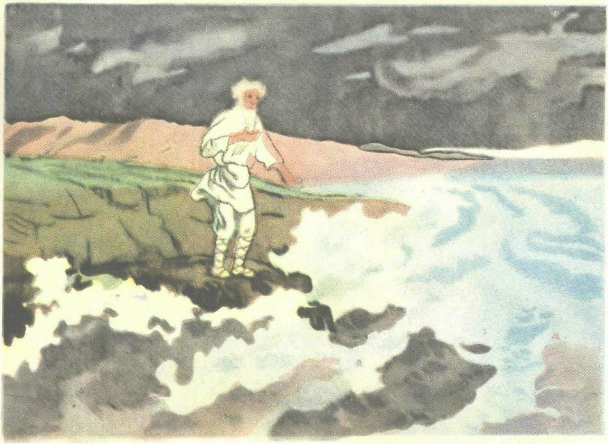

بوۋاي ئاستا ئۆز ئۆيىگە كېلىدىكەن،
ھېچ بىلەلمەي ئەجەپلىنىپ قالىدىكەن؛
ھەيران بوپتۇ ھەيۋەت ئۆينى كۆرۈپ بوۋاي،
ئۆز كۆزىدە خوتۇنىنى ھېچ تونالماي.
تۇرغىدەك ئۇ بەك ھەيۋەتلىك بىر ئايۋاندا،
كىيگەنلىرى باشتىن-ئاياق تۇۋا-دۇردۇن،
ياقۇت بىلەن باش كىيىمى بېزىلىپتۇ،
بويىنىدا مەرۋايىتلار نەچچە قۇردۇن.
قوللىرىدا كۆزنى چاقار ئالتۇن ئۈزۈك،
پۇتلىرىدا غىچىرلىغان كالۋۇتۇن ئوتۇك.
باشنى ئېگىپ خىزمەتچىلەر تۇرۇدىكەن؛
گەر خالىسا موماي ئۇنى ئۇرۇدىكەن.
«سالام! — دەپتۇ كېلىپ بوۋاي قىلىپ تازىم،
تولىدىمىكىن ئەمدى كۆڭلۈك خېنىم ئايىم؟»
دەرغەزەپتە موماي شۇئان ۋاقىراپتۇ،
ھەم بوۋاينى ئات ئېغىلغا ھايداپ ساپتۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورىپكتىنى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىگى ئادرېسى

قاتارلىشىپ ئۇتۇپ كېتىپ ھەپتە ۋە ئاي،
يەنە ھەددىدىن ئېشىپتۇ ئۇ ئاچكوز موماي.
بوۋاينى ئۇ قىچقارغۇزۇپ ئەكەلدۈرۈپ:
«ئېيتقىن — دەپتۇ — شاھ بىلىققا دەررو بېرىپ.
خالىمايمەن ئايىمىلىقتا كوپ تۇرۇشنى،
كوڭلۇم تارتتى سەلتەنەتلىك شاھ بولۇشنى».
بوۋاي ھەيران قىلىپ بۇڭا مۇنداق دەپتۇ:
«نىمە بولدۇڭ، ئايىنىدىڭمۇ قانداق گەپ بۇ؟
ژۇرۇش-تۇرۇش، سوز لەشىنىمۇ ھېچ بىلمەيسەن،
پادىشالىق قىلىش شۇنداق ئوڭاي دەمسەن؟»
موماي شۇندا بوۋېينى كاچاتلاپتۇ،
پۇتۇن ئوينى باشقا كىيىپ ۋالاقلاپتۇ:
«ھەي رودىپاي سەن ماڭا سوز ياندۇرامسەن،
مېنىڭدەك بىر خانزادىنى سەل چاغلامسەن؟
ھازىر ماڭغىن ياخشىلىقچە دېگىزگە سەن.
ئۇنىمىساڭ ماڭغۇزۇۋەن كوچۇم بىلەن».

نائىلاج: خەير — دەپتۇ؛ بوۋايدا غەم،
كەلسە دېڭىز سۈيى ئاپتۇ قاپقارارەڭ.
قىچقىرىپتۇ شۇندىمۇ ئۇ، شاھ بېلىقنى
بېلىق چىقىپ دەپتۇ: «بوۋاي سوزلە قېنى.
يەنە قانداق ھاجىتىڭ بار سوراپ كورگىن»
دەپتۇ بوۋاي: «ئەي شاھ بېلىق رەھىم قىلغىن،
ياۋۇز موماي بۇ ھالىمنى قويمىدى ھېچ.
ئەمدى ئۇڭا كىچىك كەپتۇ خانزادىلىق،
ئەمدى ئۇنىڭ مۇددىئاسى پادىشالىق».
ئالتۇن بېلىق جاۋابىدا ماقۇل كورۇپ:
«قايغۇرمىغىن كورگىن بوۋاي ئويگە بېرىپ،
كورۇپ باقسۇن مومىيىڭمۇ شاھلىق قىلىپ».

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

ھەيران قاپتۇ كېلىپ ئۆيگە شۇندا بوۋاي،
تۇرغىنىدەك كۆز ئالدىدا بىر شاھ سارايى.
ئولتۇرغىنىدەك بۇ سارايدا موماي ھەيۋەت،
بولۇپ قاپتۇ مۇجەزىمۇ ئۇنىڭ بۆلەك.
ئاق سۆڭەكلەر، بەگزادىلار قىلىپ خىزمەت،
كەلتۈرۈلگەن ئالدىغا ھەرخىل نازۇ-نېمەت.
چۆرىسىدە تۇرۇدىكەن كۆپ ساقچىلار،
تۇتۇۋېلىپ قوللىرىغا ئاي پالتىلار،
بۇ ئەھۋالنى بوۋاي كۆرۈپ قورقۇپ كېتىپ،
خوتۇنىغا تازىم قىپتۇ باشنى ئېگىپ.
«قۇتلۇق بولسۇن خان ئاغچام شاھلىغىڭىز!
ئەمدى تولۇق بولدىمىكىن خالىغىنىڭىز».

ھېچ ئالماپتۇ نەزىرىگە موماي ئۇنى،
ساقچىلارغا بۇيرۇپتۇ ئۇ: «قوغلا بۇنى!»
بەگزادىلار ئورنىدىن سەكرەپ تۇرۇپ،
بۇ دەرگاھتىن قوغلاپ ساپتۇ ئۇنى ئۇرۇپ.
باسالماستىن جىسەكچىلەر غەزىۋىنى،
تاسلا قاپتۇ چىپىۋېتىشقا ئۇ بىچارىنى.
زاڭلىق ئارىلاش دەپتۇ خەخلەر بۇ بوۋايغا:
«شۇنداق قىلىش لازىم ئىدى ئەمدى ساڭا،
لايىق ئىدى شۇنداق جازا، شۇنداق ساۋاق،
ئۇزاتمىدىڭ پۇتۇڭنى سەن يوتقانغا قاراپ».
كۇنلەر قوغلاپ بىر-بىرىنى ئوتۇپتۇ ئاي،
بەكمو ھەددىدىن ئېشىپتۇ ئۇ ئاچكوز موماي.
ئاخىرىدا بوۋايىنى ئۇ، ئىستىتىپتۇ،
ساقچىلارمۇ ھايال قىلماي كەلتۇرۇپتۇ.
بۇيرۇق قىپتۇ موماي يەنە ئۇنى كورۇپ:

ئۇيغۇر كىتاب تورپېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېگى ئادرېسى

«شاھ بىلىققا ئېيتقىن شۇنى ھازىر بىرىپ.
ئەمدى مېنىڭ بۇ شاھلىقتىن تاۋىم يانىدى،
دېڭىزگىمۇ پادىشالىق قىلغۇم كەلدى.
ئوكيان ـ دېڭىز بولسۇن مېنىڭ ھوقۇقىمدا،
ئالتۇن بېلىق بولسۇن مېنىڭ بۇيرۇغىمدا.
چاكار بولۇپ خىزمەت قىلسۇن ئۆز ئالدىمدا».

ھەددىمۇ ئۇ ـــ قانداق قىلسۇن بۇ بىچارە
كونىمەسكە ئەمدى تاپالمىدى ھېچبىر چارە.
ئامالى يوق، كوك دېڭىزگە بوپتۇ راۋان،
بارسا ئۇندا ئەۋج ئاپتۇ قارا بوران،
دولقۇنلىرى غەزەپ بىلەن گۈكىرەپتۇ،
ئالىقانداق چىقىراپ ھەم ھوكىرەپتۇ.
قىچقىرىپتۇ بوۋاي يەنە شاھ بىلىقنى
بېلىق چىقىپ دەپتۇ: «بوۋاي سوزلە قېنى.

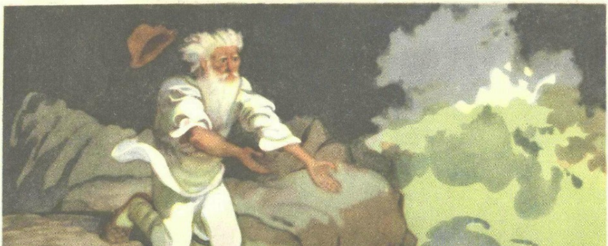

ئېيتقىن يەنە نىمە كېرەك ئەمدى ساڭا؟»
— رەھىم قىلغىن — دەپتۇ بوۋاي — يەنە ماڭا.
بۇ مومايدا ئىنساپتىن ھېچ ئىز قالمىدى،
خالىمايمەن شاھلىقنى — دەپ غوغا سالدى.
ئۇ خالارمىش دېڭىزلەرگە بولۇشنى خان،
بارچە دېڭىز بولسۇن — دەيدۇ — ماڭا ماكان.
ئالتۇن بېلىق بولسۇن دەيدۇ بۇيرۇغۇمدا،
چاكار بولسۇن، دەيدۇ سېنى، ھوزۇرۇمدا».
ئالتۇن بېلىق قايتۇرماستىن ھېچبىر جاۋاپ،
قۇيرىغىدا بىرلا ئۇرۇپ سۇنى چايقاپ،
راۋان بوپتۇ بىرلا سۆڭگۈپ سۇ تېگىگە،
قايتا يېنىپ ھېچ چىقماپتۇ ئۇ، سۇ يۈزىگە.
تىنجىقاپتۇ ئاۋالقىدەك دېڭىز شۇئان،
ھېچ بىلەلمەي بوۋاي قاپتۇ بولۇپ ھەيران.
ئۇزاق كۈتۈپ ئالالماپتۇ ھېچبىر جاۋاپ،
ئاخىر بولماي قايتىپتۇ ئۇ، ئۆيگە قاراپ.
بوۋاي ئاستا مېڭىپ يېنىپ ئارقىسىغا،
كېلىپ قاپتۇ بىر چاغدىكى كەپىسىگە.
ئولتۇرغىدەك موماي غەمكىن بوسۇغىدا،
تۇرغىدەكمىش سۇنۇق تەڭنە بىر يېقىدا.

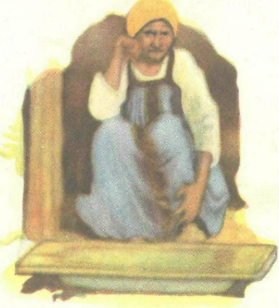

www.uyghurkitap.com

بۇ كىتاپ سوۋېت ئىتتىپاقى باللار نەشرىياتى
تەرىپىدىن 1950 - ژىلى مارتتا نەشر قىلىنغان رۇسچە
نۇسخىسىدىن تەرجىمە قىلىندى.

本書根据苏联儿童出版社1950年3月所出之俄文版本譯出

書號:1158(4)248

漁夫和金魚的故事

(維吾尔文)

〔苏联〕阿・塞・普希金著 Б・德黑奇辽夫繪

哈克木木沙文字編輯

熱西提瓦依提校訂 熱西提瓦依提校对

民族出版社出版 地址：北京國子監特54號

北京市書刊出版業營業許可證出字第047號

中央民族印刷廠排版 天津人民印刷廠印刷

新华書店发行

1957年7月北京第一版

1957年7月北京第一次印刷

864耗×1181耗1/16 印張1½

印數:1—4,700冊 定價:三角三分

統一書号: M10049・維50

كىتاپ نومۇرى: 248 (4) 1158

بېلىقچى بىلەن ئالتۇن بېلىق ھەققىدە چۆچەك

ئاۋتورى: ئا. س. پۇشكىن.

رەسسام: ب. دېختېرېۋ

تەرجىمىنىڭ مۇھەررىرى: رەشىت ۋاھىدى.

ئەدەبىي مۇھەررىرى: ھاكىم مۇسا.

كوررېكتورى: رەشىت ۋاھىدى.

مىللەتلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى.

ئادرېس: بېيجىن گوزىجىن 54 - قورا.

بېيجىن شەھەرلىك ئەخبارات ۋە نەشرىيات باشقارمىسىنىڭ

رۇخسەت قەغىزى نومۇرى: نەشر - 047.

مەركىزىي مىللەتلەر مەتبەئەسىدە تىزىلدى.

تيەنجىن خەلق مەتبەئەسىدە بېسىلدى.

شىنخۇا كىتاپ ماگازىنى تەرىپىدىن تارقىتىلدى.

1957 - ژىلى ئىيۇلدا بېيجىندە بىرىنچى قېتىم نەشر قىلىندى.

1957 - ژىلى ئىيۇلدا بېيجىندە بىرىنچى قېتىم بېسىلدى.

تىراژى: 4700 - 1. باھاسى: 33 پۇڭ.